

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 19 Φεβρουαρίου 2024
(OR. en)

6737/24

LIMITE

COEST 126

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

Θέμα: Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη Λευκορωσία

Διαβιβάζονται συνημμένως στις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη Λευκορωσία, όπως εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο (Εξωτερικές Υποθέσεις) στις 19 Φεβρουαρίου 2024.

Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη Λευκορωσία

1. Το Συμβούλιο επιβεβαιώνει τα συμπεράσματά του της 12ης Οκτωβρίου 2020 σχετικά με τη Λευκορωσία, στα οποία καθορίζεται η πολιτική της ΕΕ έναντι της Λευκορωσίας.
2. Η ΕΕ συμπαράτάσσεται με τον λαό της Λευκορωσίας. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει την αταλάντευτη υποστήριξή του στην επιδίωξη του λαού της Λευκορωσίας για μια ελεύθερη, δημοκρατική, κυρίαρχη και ανεξάρτητη Λευκορωσία στο πλαίσιο μιας ειρηνικής και ευημερούσας Ευρώπης.
3. Το Συμβούλιο εξακολουθεί να ανησυχεί βαθύτατα για την επιδείνωση της κατάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Λευκορωσία και καταδικάζει απερίφραστα τις συνεχιζόμενες εκστρατείες δίωξης και εκφοβισμού από το καθεστώς της Λευκορωσίας κατά όλων των τμημάτων της κοινωνίας της Λευκορωσίας, συμπεριλαμβανομένων των υπέρμαχων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των δημοσιογράφων, των ανεξάρτητων συνδικαλιστών, των εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών και των ατόμων που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες. Εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι οι πολιτικοί κρατούμενοι παραμένουν έγκλειστοι υπό άθλιες συνθήκες, εκτίθενται σε βασανιστήρια και κακομεταχείριση, χωρίς πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες υγείας, και ότι πολλοί εξ αυτών κρατούνται για μεγάλο χρονικό διάστημα χωρίς καμία επαφή με τους δικηγόρους και τους συγγενείς τους. Η ΕΕ ζητεί την άμεση και άνευ όρων απελευθέρωση όλων των πολιτικών κρατουμένων και την αποτελεσματική τους αποκατάσταση. Επίσης, καλεί τις αρχές της Λευκορωσίας να καταργήσουν τη θανατική ποινή και, ως πρώτο βήμα, να θεσπίσουν μορατόριουμ.
4. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει ότι το άνευ προηγουμένου επίπεδο καταστολής, μεταξύ άλλων της κοινωνίας των πολιτών και των ανεξάρτητων μέσων ενημέρωσης, και οι περιορισμοί στην πολιτική συμμετοχή υπονομεύουν τη δυνατότητα δίκαιης και νόμιμης διεξαγωγής των βουλευτικών και τοπικών εκλογών που έχουν προγραμματιστεί για τις 25 Φεβρουαρίου 2024. Η ΕΕ εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι οι αρχές της Λευκορωσίας αποφάσισαν να μην προσκαλέσουν αποστολή παρατήρησης εκλογών από το Γραφείο Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ODIHR) του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ) για την παρακολούθηση των επικείμενων εκλογών, σε αντίθεση με τις διεθνείς δεσμεύσεις τους.
5. Το Συμβούλιο εξακολουθεί να υποστηρίζει το δημοκρατικό δικαίωμα του λαού της Λευκορωσίας να εκλέγει τους αντιπροσώπους του μέσω ελεύθερων και δίκαιων εκλογών. Η ΕΕ καλεί τις αρχές της Λευκορωσίας να συμμετάσχουν σε πραγματικό και χωρίς αποκλεισμούς διάλογο με όλους τους κοινωνικούς φορείς με σκοπό τη διεξαγωγή ελεύθερων και δίκαιων εκλογών, υπό την εποπτεία του Γραφείου Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΑΣΕ (ODIHR) και σύμφωνα με τα διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα.
6. Το Συμβούλιο επαναλαμβάνει τη δέσμευσή του να υποχρεώσει σε λογοδοσία όσους ευθύνονται για παραβιάσεις και καταπατήσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Εξακολουθούν να διαπράττονται σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων με σκοπό την καταστολή της κοινωνίας της Λευκορωσίας και τη φίμωση οποιουδήποτε θεωρείται αντικαθεστωτικός. Ορισμένες από αυτές τις παραβιάσεις ενδέχεται, σύμφωνα με το Γραφείο του Ύπατου Αρμοστή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, να ισοδυναμούν με εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας.

7. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕ επιβεβαιώνει τη σημασία του συνεχούς ελέγχου της κατάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Λευκορωσία από το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ και χαιρετίζει το έργο του ειδικού εισηγητή για την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Λευκορωσία, του Υπατου Αρμοστή των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, και της Διεθνούς Πλατφόρμας Λογοδοσίας για τη Λευκορωσία. Η ΕΕ προτρέπει τις αρχές της Λευκορωσίας να συνεργαστούν πλήρως με διεθνείς και περιφερειακούς μηχανισμούς για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η εφαρμογή της διεθνούς δικαιοδοσίας αποτελεί επίσης σημαντικό εργαλείο για την πρόληψη και την καταπολέμηση της ατιμωρησίας και την προώθηση της διεθνούς λογοδοσίας.
8. Το Συμβούλιο καταδικάζει το διάταγμα της 4ης Σεπτεμβρίου 2023, που υπογράφηκε από τον Lukashenko, το οποίο περιορίζει τη χορήγηση διαβατηρίων και την παροχή άλλων προξενικών υπηρεσιών σε Λευκορώσους στο εξωτερικό και επαναλαμβάνει τη δέσμευσή του να συνεχίσει να στηρίζει τους Λευκορώσους πολίτες στην ΕΕ που εγκατέλειψαν τη χώρα για να γλιτώσουν από την καταστολή, μεταξύ άλλων μέσω συντονισμένων προσπαθειών μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ.
9. Το Συμβούλιο καταδικάζει απερίφραστα τη συνεχιζόμενη στήριξη που παρέχει το καθεστώς της Λευκορωσίας στον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και καλεί τη Λευκορωσία να απόσχει από τέτοιες ενέργειες και να συμμορφωθεί με τις διεθνείς υποχρεώσεις της. Η Λευκορωσία πρέπει να πάψει να είναι συνεργός στον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας. Η ΕΕ καταδικάζει τις ανακοινώσεις της Ρωσίας σχετικά με την πρόθεσή της να αναπτύξει πυρηνικά όπλα στο έδαφος της Λευκορωσίας· καταδικάζει επίσης την επίτευξη συμφωνίας μεταξύ Ρωσίας και Λευκορωσίας για τον σκοπό αυτό. Οι ανακοινώσεις αυτές αντιβαίνουν στις διεθνείς δεσμεύσεις της Λευκορωσίας στο πλαίσιο του Μνημονίου της Βουδαπέστης και συμβάλλουν σε ήδη αυξημένες εντάσεις. Το Συμβούλιο καταδικάζει επίσης τη συνέργεια του καθεστώτος της Λευκορωσίας στην παράνομη απέλαση παιδιών από την Ουκρανία και επαναλαμβάνει την επείγουσα έκκλησή του προς τη Λευκορωσία να μεριμνήσει αμέσως για την ασφαλή επιστροφή τους στην Ουκρανία. Η Ευρωπαϊκή Ένωση παραμένει προσηλωμένη στην κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Λευκορωσίας.
10. Το Συμβούλιο καταδικάζει επίσης απερίφραστα τις υβριδικές επιθέσεις στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της εργαλειοποίησης μεταναστών από το καθεστώς της Λευκορωσίας, με τη συνέργεια της Ρωσίας, για πολιτικούς σκοπούς. Η ΕΕ θα παραμείνει αλληλέγγυα προς τα πληττόμενα κράτη μέλη.
11. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει ότι η ασφάλεια και η προστασία των πυρηνικών εγκαταστάσεων αποτελεί βασική προτεραιότητα για την ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕ εκφράζει ανησυχίες για τα πολυάριθμα ανεπίλυτα ζητήματα ασφάλειας στον πυρηνικό σταθμό της Λευκορωσίας και παροτρύνει τη Λευκορωσία να συμμορφωθεί με τα πλέον αυστηρά διεθνή πρότυπα για το περιβάλλον και την πυρηνική ασφάλεια, καθώς και να εφαρμόσει χωρίς καθυστέρηση τις συστάσεις της ΕΕ για τις προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων.
12. Το Συμβούλιο έχει επιβάλει στοχευμένες κυρώσεις ως απάντηση στην καταστολή, τη μη ορθή εφαρμογή της εκλογικής διαδικασίας, την υποκίνηση και οργάνωση παράνομων διελεύσεων των συνόρων, τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την εμπλοκή των αρχών στον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας. Σύμφωνα με τη βαθμιαία προσέγγιση της ΕΕ, η ΕΕ είναι έτοιμη να λάβει περαιτέρω περιοριστικά και στοχευμένα μέτρα, όσο οι αρχές της Λευκορωσίας συνεχίζουν τις εν λόγω ενέργειες.
13. Το Συμβούλιο εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για τις ενέργειες του καθεστώτος Lukashenko που επηρεάζουν την εθνική ταυτότητα της Λευκορωσίας και επιβεβαιώνει τη δέσμευσή του να στηρίζει και να προωθήσει τη γλώσσα και τον πολιτισμό της Λευκορωσίας. Η ΕΕ υπενθυμίζει τη σημασία των διαπροσωπικών επαφών, μεταξύ άλλων με τη στήριξη δραστηριοτήτων που αφορούν την κινητικότητα, τη νεολαία και τον πολιτισμό, σύμφωνα με τις αρχές που περιλαμβάνονται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου του 2020. Οι απλοί Λευκορώσοι πολίτες εξακολουθούν να επωφελούνται από τη συμφωνία ΕΕ-Λευκορωσίας για την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων.

14. Το Συμβούλιο εκτιμά την κοινωνία των πολιτών της Λευκορωσίας ως σημαντικό εταίρο στο πλαίσιο της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης και υπενθυμίζει ότι η Ανατολική Εταιρική Σχέση παραμένει ανοικτή για μια μελλοντική δημοκρατική Λευκορωσία.
15. Η ΕΕ θα εξακολουθήσει να στηρίζει την κοινωνία των πολιτών και τις δημοκρατικές δυνάμεις της Λευκορωσίας. Στο πλαίσιο αυτό, το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για τη σύσταση της συμβουλευτικής ομάδας της ΕΕ με την κοινωνία των πολιτών και τις δημοκρατικές δυνάμεις της Λευκορωσίας, καθώς και για τον συντονισμό της βοήθειας μέσω των Συνόδων Ανώτατων Υπαλλήλων, εκφράζει δε την υποστήριξή του για τη συνέχισή τους. Η ΕΕ χαιρετίζει επίσης τη συνεργασία του Συμβουλίου της Ευρώπης με τις δημοκρατικές δυνάμεις της Λευκορωσίας και την κοινωνία των πολιτών μέσω της ομάδας επαφής του.
16. Η ΕΕ στηρίζει και επαινεί τις προσπάθειες των δημοκρατικών δυνάμεων και της κοινωνίας των πολιτών της Λευκορωσίας και αναγνωρίζει τη φιλοευρωπαϊκή επιλογή τους. Μια μελλοντική δημοκρατική Λευκορωσία έχει θέση στην ευρωπαϊκή οικογένεια. Μόλις η Λευκορωσία δρομολογήσει τη δημοκρατική μετάβαση, η ΕΕ θα παράσχει στήριξη για τη σταθεροποίηση της οικονομίας της και τη μεταρρύθμιση των θεσμών της. Στόχος μας είναι να συμβάλουμε στην οικοδόμηση ανθεκτικότητας και στην προώθηση δημοκρατικών μεταρρυθμίσεων, στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των ανθρώπων, μεταξύ άλλων μέσω ενός ολοκληρωμένου σχεδίου οικονομικής στήριξης ύψους έως 3 δισ. ευρώ, σε μια δημοκρατική Λευκορωσία.
17. Σταθερή δέσμευση της ΕΕ είναι να παραμείνει η Λευκορωσία στα θέματα προτεραιότητας του διεθνούς θεματολογίου. Ο λαός της Λευκορωσίας μπορεί να είναι βέβαιος ότι η ευημερία του, τα ανθρώπινα δικαιώματά του και το δικαίωμά του για ένα μέλλον ευημερίας σε μια δημοκρατική Λευκορωσία παραμένουν στο επίκεντρο της δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.